

ELŐFIZETÉSI ÁRA:		FŐSZERKESZTŐ:	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
EGÉSZ ÉVRE	16.— K FÉL ÉVRE	DR. BISCHITZ BÉLA	BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.
	NEGYED ÉVRE 4.— K	ÜGYVÉD.	TELEFON 108-00.
		MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.	ERSCHEINT JEDEN SONNTAG.
		HIRDETÉSEK mm. SZÁMITÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.	

Munkakényszer.

(Levél a Szerkesztőhöz.)

A *Bánya* mult számában az erőszakolt termelésről egy igen figyelemreméltó cikk jelent meg.

Semmi kétség nem lehet az iránt, hogy azt a cikket egy olyan kartárs írta, aki éppen olyan közelről érzi a viszonyok nehézségét, mint mi édesmindnyáján, akiket sorsunk ezekben a nehéz napokban szénbányaiüzemvezetővé rendelt.

A közelgő szénínséget el kell kerülni bármilyen áron. Ez a jelszó.

Mi tudjuk ezt üzemvezetők és meg is teszünk mindent, hogy bányáink termelését a lehetőségig fokozzuk.

Több termeléshez több munkáskéz szükséges.

Ez olyan elemi szabály, amelyet még a hozzá nem értő előtt sem kell nagyon hangoztatnunk. Csak mi, üzemvezetők látjuk igazában azt a nagy nehézséget, amely bányáink normális termelése elé tornyosul.

Munkáslétszámunk csaknem harmadára apadt le.

Ezzel a munkáslétszámmal csakis a legnagyobb erőmegfeszítéssel leszünk képesek a normális termelésnek kétötödét kiadni.

Helyesen jegyezte meg az említett cikkben kartársam, hogy szénbányáinkat kellő feltárás és előkészítés nélkül időelőtti fejtéssel tönkretennünk nem szabad.

A bányát, a szénvagyont, amely nemzeti kincs, még ezekben a sulyos időkben is kímélni kell.

A termelés fokozására tehát nincsen más megengedhető módunk, minthogy a munkáslétszámot szaporítsuk. De ez nem megy olyan könnyen, mint azt igen sokan gondolják.

Munkásságunk színe-java a csatamezőn küzd a hazáért.

Belátjuk azt, hogy a katonaköteles bányamunkásságot mind hazabocsátani nem lehet.

Nem marad más hátra, mint pótolni kell a behívott munkásokat.

Az országban olyan nagy a munkanélküliség. A legközelebb fekvő gondolat tehát, hogy a bányáinknál hiányzó munkásokat a munkanélküliek közül toborozzuk.

Nem is olyan régen, amikor a munkáshiány először volt érezhető, próbáltunk munkásokat szerződtetni a munkanélküliek közül.

Köztudomású, hogy ezekkel a munkásokkal alig mentünk valamire.

Alig egytized részük maradt meg a bányánál. A többi az előleg kivétele és felruházkodás után nyomtalanul eltűnt.

A hiányzó bányamunkásokat meg lehet kísérelni a munkanélküliek közül toborozni, de alig hihető, hogy most ezzel a kísérlettel sokkal többet érhetnének el, mint a közelmúltban.

De a helyzet olyan égető, hogy ha nem tudjuk a munkásainkat szaporítani, nem leszünk képesek még termelésünk felét sem biztosítani.

Igaz, hogy azok az intézkedések, amelyek a munkakorlátozást felfüggesztették, alkalmasak a széntermelés mérsékelt emelésére.

A nyolcórás műszakról a tizenkétórás műszakra való ideiglenes áttérés is segíteni fog valamit.

Azonban nagy tévedés volna azt hinni, hogy ezzel már biztosítottuk bányáink termelését olyan mértékben, hogy meg tudjunk felelni a fokozottabb szénkeresletnek.

Csak egyetlen egy mód van a termelés fokozására. Emelni kell a munkáslétszámot!

Az őszi mezei munkák elvégzése után valószínűleg az ugynevezett szezonmunkások közül sokan fognak ismét visszatérni a bányamunkához. De kérdés, hogy lesznek-e elegenden?

Alig hiszem, mert hiszen a fiatalabbja katonának van a mezei munkásságnak is.

A munkáslétszám növelésére tehát nincsen más mit tenni, mint alkalmazni kell az idősebb, negyven éven felüli munkásokat is.

Ideiglenesen fel kell függeszteni a bányatársuladának azt az intézkedését, amely az idősebb munkásnak nem engedi meg a felvételét bányamunkára, illetve megtiltja a negyven éven felüli munkásnak a társulátszámba való felvételét.

Ezzel egy tekintélyes számu, még mindig jó erőben levő munkáscsapatot kapunk.

Ezenkívül a munkanélküliek segítségét eszközöző hatóságnak minden lehető el kellene követnie, hogy az inséggel küzdő munkanélküliek közül azokat, akik arra alkalmasnak mutatkoznak, a bányamunka felé terelje.

Ha ezek az eszközök sem alkalmasak a megfelelő munkásanyag és létszám biztosítására, akkor, amint azt kartársam javasolta, be kell hozni a *munkakényszert*.

Talán különösnek hangzik az, hogy erővel kényszerítsünk embereket bányamunkára, de ha nincsen más módunk a szénínség leküzdésére, el kell fogadnunk még ezt a módot is.

Napról-napra növekszik a szénszükség.

Jólőre gondolkozni kell a dolgon az illetékeseknek.

Munkakényszer esetén még a hatósági munkabérmegállapításba is bele lehetne menni.

Ernő, Urbán Béla, Varga Lajos és Weltzl Károly. Az osztály tagjai nagy élvezettel hallgatták az építés vezetősége és a vállalkozó-mérnökök részéről adott szakzerű magyarázatokat és megtekintették az egész építkezést. Különösen érdekelte a kirándulókat a hid lehorgonyozása, a felfüggesztő szerkezet és a beton-alapozás. Az osztály tagjai nagy elismeréssel szólottak a zseniális tervről, amely szerint a Lánchidat újra építik s arról a szakavatott és buzgó felügyelet-ről, amellyel Szánthó Albert min. tanácsos fáradhatatlan vezetése alatt úgy az állam, mint a vállalkozó cég műszaki emberei örködnék a legnagyobb sikerrel előrehaladó átalakítási munkálatok felett.

Bányászati gyűlés. Mult hó 26-án a bányai igazgatóság tanácssternében a Bányászati és Kohászati Egyesület nagybányai osztálya gyűlést tartott Neubauer Ferenc miniszteri tanácsos elnöklete alatt. A gyűlésen letárgyalták a Gálócsy-féle indítványt, mely a hadba-vonultak segélyezéséről szól, továbbá azt a javaslatot, mely a nagybányai Vöröskoroszt-Egyület részére való adakozást tárgyalja.

A moratórium meghosszabbítása. A miniszterium a Budapesti Közlönynek október 1-jei számában közzétette a moratórium meghosszabbításáról szóló rendeletet.

A moratórium e rendelet szerint is csak az olyan pénztartozásokra terjed ki, amelyek augusztus elseje előtt kötött ügyleten, vagy augusztus elseje előtt keletkezett más magánjogi jogcímen alakultak. A rendelet a moratóriumot két hónappal hosszabbítja meg, még pedig úgy, hogy a szeptember 30-ig lejárt tartozások mind november 30-ig halasztatnak el, az októberben és novemberben lejárt tartozások pedig a lejáratról számított két hónapi halasztást kapnak.

Az új rendelet összefoglalja az eddigi moratórium-rendeletek összes szabályait, ideértve a kétoldalu szerződések teljesítésére vonatkozó szabályokat is. A lényegesebb és kiemelkedőbb eltérések az eddigi és az új moratórium között a következők:

Az új rendelet szerint mindennemű kamatot, amely augusztus 1-nél nem régebb idő óta folyik, a moratórium ideje alatt is fizetni kell. Ez a lejárt váltók után fizetendő (késedelmi) kamatokra is áll.

Új tőkétörlesztést a rendelet a követeléseknek két csoportjára ir elő. Fizetni kell a moratórium alatt az augusztus 1. előtt végzett, ugynevezett szellemi munkatelmények után járó költségekből és díjakból a lejárt tartozás 25 (huszonöt) százalékát; ide tartoznak az orvosi, ügyvédi, mérnöki, írói és művészi, közvetítői és ügynöki díjak is. Fizetni kell továbbá: az augusztus 1. előtt szállított áruk és más ingó dolgok lejárt vételárát és az augusztus 1. előtt végzett ipari munkatelmények lejárt ellenértékét október 15-től és amennyiben később járna le a tartozás, a lejáratról számított havi 10 százalékos részletekben.

A pénzügyi betétek kifizetésének további fel-szabadításáról a rendelet a következő irányokban intézkedik:

A folyószámláról járó betétekről a betevő az eddigi kereteken felül a moratórium alá eső annuitások és biztosítási díjak fizetése céljából, valamint a moratórium alól most kivett kamatok és a fentemlített tőkétörlesztések erejéig, ezenfelül pedig az üzeme folytatásához szükséges anyagok és áruk beszerzése végett rendelkezhetik.

Pénzügyintézetek és biztosító társaságok más pénzügyintézetnél levő folyószámlai betétjeiket igénybe vehetik záloglevelek szelvényeinek, biztosítási összegeknek, valamint az általuk kifizetendő betétösszegeknek fedezése céljából.

Nem moratóriumos váltóknál a bemutatás és óvásfelvétel határideje a moratórium alatt szünetel; a hitelező azonban a bemutatást és az óvást a moratórium alatt is eszközölheti.

A kétoldalu szerződések teljesítéséről kiadott rendeletet az új rendelet abban az irányban egészíti ki, hogy a vevő teljesítést csak úgy követelhet, ha az

ugyanabból a szerződésből vagy hasonló tárgyú szerződésekkel eredő hátralékos tartozását teljesíti.

Kimondja végül a rendelet, hogy minden olyan bírói intézkedést, amely az adót a hazai moratóriumtól, vagy az ezzel kapcsolatos jogoktól akarata ellenére megfosztaná, hazai tiltó törvénybe (hazai közrendbe) ütközönék és a hazai törvény céljával ellenkezőnek kell tekinteni.

Cégjegyzési hírek. Magyar Siemens—Schuckert-Művel villamossági r.-t., Neureiter Nándor igazgatósági tag ebbeli minősége és cégjegyzési jogosultsága, továbbá az 1914. évi június hó 16-ik napján tartott rendes közgyűlés által elhatározott alapszabálymódosítás, valamint Széll Ignác igazgatósági tag e minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszűnése bejegyeztetett. — Kőbányai gőztéglagyár társulat Pesten. Királykúti Bachruch Károly igazgatósági tagnak ebbeli minősége és cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. — Pozsonyi gépgyár r.-t., Zaruba Ferenc cégvezetői minősége bejegyeztetett.

DEUTSCHER BERICHT.

INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Rumänische Erdölproduktion. Die Halbjahrsproduktion beläuft sich auf 866.254 (gegen 962.774) Tonnen. Infolge des Stillstandes der Bohrungen durch die Mobilisierung wird diese in der nächsten Zeit noch weiter sinken. Bei Eintritt normaler Verhältnisse wird das neuerschlossene Ölgebiet La Ograda rasch die Differenz ausgleichen. Hingegen betrug der Export an Petroleumprodukten 483.624 (gegen 548.077) Tonnen. — In Bana bei Moreni wurde eine neue Quelle erschlossen, die in 24 Stunden sämtliche Reservoirs von 500 Waggons Gehalt füllte, man sucht den Überschuss in Erdreservoirs zu fangen. Rumänische Petroleumgesellschaften produzierten im Juli: Astra Romana 40.715, Romano-Americana 29.692, Roumanian Consolidaten und Chiciura 10.060, Orion 6159, Nafla 4015, Internacionala 3490, Trajan 1443, Anglo-Roumanian 1707, Aquila Franco-Romana 1388, Sphinx 1381, Beciu Rouni Oilfields 448, Romano-Belgiana 210, Maisel 216, Soc. des Petroles de Bustenari 107 Tonnen.

Die Standard Oil Co. in Palestina. Der britische Konsul berichtet aus Jerusalem, dass sich ein Syndikat, aus drei Ottomanen bestehend, eine Konzession zur Nachsuchung nach Erdöl, Bitumen und Asphalt auf ein Jahr an sieben Stellen am Toten Meer gesichert haben. Da aber diese Leute nicht in der Lage sind, ihre erworbenen Rechte selbst auszuüben, haben sie diese an die Standard Oil Co. übertragen, welche bereits einen Ingenieur entsendet hat, um die Nachsuchungsarbeiten einzuleiten.

VALÓDI

PERSA SZÖNYEGEK

minden létező minőségben, színben és méretben.

≡ NAGY VÁLASZTÉK! ≡
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK!

≡ TELEFON-SZÁM 140—64. ≡

POLGÁR HUGÓ ÉS EMIL
Budapest, V., Erzsébet-tér 18. (Sas-u. sarok).